

CHRISTUS ALLEEN IS HET FUNDAMENT

door

BERNARDUS SMYTEGELT

BERNARDUS SMYTEGELT

Bernardus Smytegelt is één van de meest bekende predikanten uit de tijd van de Nadere Reformatie. Hij werd geboren op 20 augustus 1665 te Goes, als zoon van Marinus Smytegelt (boekverkoper) en Anna Lambregtse. Smytegelt bleef ongehuwd.

Hij studeerde theologie in Utrecht waar hij veel contact had met de hoogleraar M. Leydekker. Hij verdedigde bij hem in 1686 zijn dissertatie “Over de eenheid der kerk”, die hij opdroeg aan zijn vader, en aan zijn oom Petrus Smytegelt, predikant te Middelburg. Zijn medestudenten achtten hem zeer vanwege zijn godsvrucht en heel zijn houding. Hij was op en top een Zeeuw: zijn studiejaren in Utrecht waren de enige die hij doorbracht buiten Zeeland. De familie was afkomstig van Tholen.

In 1689 werd Smytegelt bevestigd tot predikant te Borssele. Van daar vertrok hij in 1692 naar zijn geboortestad Goes. Kort na zijn komst daar gaf hij blijk van wijsheid en pastoraal inzicht bij een hevige twist rondom de benoeming van een paar rentmeesters.

In 1695 nam hij de herdersstaf op in de gemeente van Middelburg. Hij verwierf zich daar in de loop der jaren grote invloed en aanzien als trouw pastor en bovenal prediker. Smytegelt was een populaire prediker die gewoon was voor de vuist weg het woord te voeren. Hij had een forse stem en gebruikte een levendige stijl. Zelf heeft hij geen van zijn preken volledig opgetekend. Sommigen hebben geprobeerd ze op te nemen, van wie Maria Boter de meest bekende is.

Hij was zeer geliefd. Algemeen betitelde men hem als vader Smytegelt, of “de oude van het Singel”. Hij verstond het als boeteprediker zich te richten tot alle lagen der samenleving.

Kwaden van allerlei aard werden door hem aan de orde gesteld. Niemand, hoog of laag, werd door hem gespaard. Dus viel hem ook smaad ten deel. Verder was zijn prediking een doorgaande oproep tot het beoefenen van persoonlijke godsvrucht. In eigen persoon stelde hij een voorbeeld van zuivere wandel, in ootmoed en eenvoud, ook in geloof.

Sinds 1729 leed hij aan erge, lichamelijke pijnen en was hij meer dan eens ziek. In 1735 werd hem eervol emeritaat verleend. Op 6 mei 1739 ontsliep hij.

Veel preken van Smytegelt worden thans nog opnieuw uitgegeven en met veel zegen gelezen. De hierna volgende preek is afkomstig uit het boek “Een woord op zyn tyd”, tweede deel, ofte zeven-en-veertig Predicatiën naar tydsomstandigheden geschikt, gedaan door den zaligen heer Bernardus Smytegelt, uitgave door Gebr. Huge te Rotterdam, z.j. Het is de negende preek, te vinden op blz. 77-87, gehouden bij het Heilig Avondmaal.

De preek is herschreven in de taal en stijl van het hedendaagse Nederlands.

Bron: Biografisch Lexicon voor de geschiedenis van het Nederlandse Protestantisme, deel 3, blz. 337-340.

-.-.-.-.-

CHRISTUS ALLEEN IS HET FUNDAMENT

door

BERNARDUS SMYTEGELT

“Want niemand kan een ander fundament leggen, dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus”. *1 Korinthe 3:11*

Als de apostel ziet op Gods Kerk en Zijn gemeente, dan merken wij dat hij dit doet door het beeld van een groot gebouw te gebruiken; zie 1 Kor. 3:9. Iemand die bouwen wil, moet verschillende dingen bedenken en waarmaken.

Als iemand op een geslaagde manier wil bouwen, moet hij tekeningen maken van wat hij bouwen zal; hij moet er een heel concept van maken. David wilde een tempel bouwen, zo wordt gezegd in 1 Kronieken 17. In 1 Kronieken 28:11 staat: ‘En David gaf zijn zoon Salomo een voorbeeld van het voorhuis, met zijn behuizingen, en zijn schatkamers, en zijn opperzalen, en zijn binnenkamers, en van het huis van het verzoendeksel.’

Als men bouwen wil, moet men eerst eens gaan zitten om te zien of men in staat is om dat concept wáár te maken. In Lukas 14 zei de Zaligmaker: ‘Want wie van u, willende een toren bouwen, zit niet eerst neer, en overrekent de kosten, of hij ook heeft, wat tot voltooiing nodig is? Opdat niet misschien, als hij het fundament gelegd heeft, en niet kan voleindigen, allen, die het zien, hem beginnen te bespotten.’ Bovendien moet iemand die gaat bouwen, van tevoren zorgen dat de materialen er zijn. Wat had David al veel verzameld voor zijn zoon om te kunnen bouwen. Wat een bouwmaterialen, en heel veel goud, zilver, koper, ijzer, steen, hout, zodat dit alles in bijna ontelbare hoeveelheid in voorraad was (1 Kronieken 29).

Wie gaat bouwen, moet ook naar goede vakmensen omzien. Salomo zond een boodschap naar Hiram met de vraag of hij hem goed personeel kon leveren; mensen die bekwaam waren om allerlei werkzaamheden en allerlei kunstzinnige handelingen uit te voeren.

Wie gaat bouwen, moet ten slotte op het fundament letten; het moet een goed fundament zijn. Kores stuurde de Israëlieten terug om de tempel te bouwen; en hij zei dat zij een fundament moesten leggen van zware stenen.

Als God nu al de wijsheid geeft aan mensen als zij gaan bouwen, zal het God dan ergens aan ontbreken? Zal het Hem ontbreken aan een concept, een plan, hoe Hij Sion zal bouwen? God gaf Mozes een plan, een voorbeeld hoe hij de tabernakel moest maken. Hij gaf ook Ezechiël een voorstelling hoe de nieuwe tempel gebouwd moest worden. Zou God dan niet weten hoe Hij Zijn Kerk moet bouwen? Zou Hij niet weten langs welke wegen en waarheen Hij hen moet brengen?

God weet van Zichzelf dat Hij in staat is om Zijn plannen uit te werken. ‘Zou iets voor de HEERE te wonderlijk zijn?’ (Genesis 18:14). Hij ‘roept de dingen, die niet zijn, alsof zij waren’, Romeinen 4:17. ‘Hij spreekt, en het is er; Hij gebiedt, en het staat er’, Psalm 33:9.

God zoekt ook bouw materiaal om Zijn Kerk te formeren; daar heeft Hij Zijn uitverkorenen voor bestemd. Zij zullen de stenen zijn, en Hij zal die levend maken. Zij zullen als levende stenen komen tot de Heere Jezus, 1 Petrus 2:5.

God heeft naast materiaal om te bouwen ook werklieden. ‘Want wij zijn Gods medearbeiders; Gods akkerwerk, Gods gebouw zijt gij’, zegt de apostel in 1 Korinthe 3:9. In Efeze 4:11-12 staat: ‘Dezelfde heeft gegeven sommigen tot apostelen, en sommigen tot profeten, en sommi-

gen tot evangelisten, en sommigen tot herders en leraars; tot de volmaking der heiligen, tot het werk der bediening, tot opbouw van het lichaam van Christus.'

Ten slotte zorgt God bij het bouwen van Zijn Kerk ook voor een goed fundament, dat zo degelijk en sterk is, dat daarmee niets kan worden vergeleken, en dat zal blijven liggen, totdat al de fundamenten van de Kerk zullen afgebroken worden. Dan zal ook dit fundament niet meer nodig zijn, want dan zal de Heere Jezus het Koninkrijk aan God en de Vader overgeven, 1 Korinthe 15:24.

Wij zullen geen omhaal maken. Ga er goed voor zitten! Hier zien we:

1. Het gelegde fundament, namelijk Jezus Christus.
2. Niemand kan of mag een ander fundament leggen.
3. Wat bedoelt Paulus met deze woorden te zeggen. De Korinthiërs twistten namelijk wie de meeste onder hen was. De een schreeuwde: Ik ben van Paulus; de ander: Ik ben van Cefas; een derde: Ik ben van Apollos. Paulus wilde zeggen: Zeg liever allemaal dat u van Christus bent.

1.

Wat het eerste aangaat, spreken we over het gelegde fundament. Wie is het fundament dat gelegd is? Het is Jezus, het is Christus. Hij is het Die hier als een fundament gelegd is. Zijn Naam is Jezus. Die Naam kreeg Hij op bevel van Zijn Vader, via de engel, Mattheüs 1:21. Die Naam draagt Hij om twee redenen met recht. Allereerst omdat Hij Zijn volk bevrijdt van alles wat hen ongelukkig maakt. Vervolgens brengt Hij voor hen alles aan wat hen gelukkig maakt.

Waarvan bevrijdt Hij hen? Hij bevrijdt hen van de zonden, van 's Vaders toorn, van de vloek die de Wet met zich meebrengt, van de heerschappij die de duivel uitoefent, van de vrees voor de dood, en van de hel. Is Hij geen Zaligmaker, Die al deze dingen wegneemt?

Wat brengt Hij voor hen aan? De verzoening met God, het geestelijke leven in het hart, het geloof, de rechtvaardigmaking, de heiligmaking, de bewaring, de blijdschap, de eeuwige heerlijkheid hierna, met al de zalige goederen van het genadeverbond. Dit alles schenkt Hij hun in deze tegenwoordige tijd, in het oordeel, en voor eeuwig.

Is dat nu geen Zaligmaker?

Hij is niet alleen Jezus, de Zaligmaker; maar Zijn Naam is ook Christus. Wat staat er op die fundamentsteen? Daarop staat: Jezus Christus, de Gezalfde Gods. Wat betekent dat? Dat God Hem van eeuwigheid daartoe heeft gezalfd en uitverkoren, en dat God in de tijd hier op aarde heeft bekendgemaakt dat Hij zou komen. Dat deed Hij door de aankondigingen en de beloften; dat deed Hij ook door Hem te laten afschaduwen in de schaduwdienst. Ten slotte is door Zijn komst in de volheid van de tijd alles vervuld. Hij is gezalfd tot drie ambten: tot een geestelijke Profeet, tot een Priester, en ook tot het ambt van Koning.

Dit zijn de Namen die op het fundament staan: Jezus en Christus. 'Al wat aan Hem is, is gans begeerlijk', Hooglied 5:16. Deze Namen zijn als een uitgestorte olie; al de oprechte maagden hebben Hem innig lief, Hooglied 1:3.

Onze Heere Jezus Christus wordt in het Woord met veel namen en beelden aangewezen. Dan eens wordt Hij het Hoofd genoemd; dan weer de Bruidegom, de Man, de Liefste, en dergelijke namen meer. Ook wordt Hij aangewezen met hulp van verschillende beelden. In onze tekst wordt het beeld van een gebouw genoemd.

Zoals Hij grote en rijke namen draagt, zo draagt de Kerk die ook. Dan eens wordt zij een kudde genoemd, dan weer een hof, of de bruid; en ook wel een huis en een gebouw.

Waarom wordt de Kerk bij een huis of een gebouw vergeleken? Let eens op. Allereerst heeft een huis een dak. Wat is het dak van de Kerk? Het is de beschutting van de Heere. Over alles wat heerlijk is, zal een beschutting wezen, staat in Jesaja 4:5. 'Uw muren zijn steeds voor Mij', Jesaja 49:16. 'God stelt heil tot muren en voorschansen', Jesaja 26:1. Hij zal een vurige Muur rondom haar wezen, Zacharia 2:5.

Een huis heeft niet alleen een dak, maar ook muren; er is een bepaalde hoogte en er zijn verdiepingen. Zo is het ook met de Kerk; er is daarin een hoogte, een lengte, een diepte en een breedte van de liefde van God, Efeze 3:18.

In de derde plaats zijn er in een huis ook vensters; en zo is het ook in de Kerk van God. Wat staan zij daar met door het verstand verlichte ogen! Wat scheppen die een licht uit het Woord! Wat een helder fonkelende ogen zijn dat als van kristal! Die ogen ontdekken voor hen de wonderen van Gods wet. Hier bad David om: 'Open mijn ogen, dat ik aanschouwe de wonderen van Uw wet', Psalm 119:18.

Vervolgens hebt u in een huis mensen die allerlei diensten verrichten; en zo is het ook in Gods Kerk. Paulus zegt: 'Alzo houde ons een ieder mens voor dienaars van Christus, en uitdelers der verborgenheden Gods', 1 Korinthe 4:1.

Een huis is verder niet voor te stellen zonder bewoners. Ook in het huis van de Kerk hebt u inwoners. Welke dan? De drie-enige God, goede gedachten, goede gaven en kostbare genade, en ook vrome zielen. Zie Psalm 84:5, 1 Korinthe 3:6 en Johannes 14:2.

In een huis is bovendien allerlei voorraad, eten, drinken, kleren, en medicijnen die dienen tot genezing bij ziekte. De Kerk heeft ook allerlei voorraad, zoals goud, beproefd komende uit het vuur, witte klederen en ogenzalf, Openbaring 3:18.

Daarenboven zult u in een huis verschillende vertrekken aantreffen; in de Kerk ook. U hebt er de voorhof, dat is de zichtbare kerk; het heilige, dat is de onzichtbare Kerk; en het heilige der heiligen, dat is de hemel, de triomferende Kerk. Door het voorhof raakt u in de onzichtbare Kerk, door beide in de hemel. In de zichtbare kerk komt men door doop en belijdenis, en door de verkondiging van het Woord.

Verder heeft een huis zijn sloten en grendels; dit huis van de Kerk ook. In Mattheüs 16:19 wordt gesproken over de sleutelen van het Koninkrijk der hemelen.

In een huis hebt u ook sieraden; in dit huis van de Kerk ook. U hebt er vaten tot eer en vaten tot oneer, 2 Timotheüs 2:20. 'De heiligheid is Uw huis sierlijk, HEERE! tot lange dagen', staat er in Psalm 93:5.

Vervolgens heeft men in een huis burenen; dit huis van de Kerk staat midden in de wereld; en daar zijn kwaadwillende en goede burenen in.

Ten slotte heeft een huis zijn fundament, waarop het neergelaten is. Dit huis, de Kerk, mist evenmin zijn fundamenten.

U zult zich misschien afvragen welke fundamenten dat dan zijn. Ik noem twee bijzondere fundamenten.

Allereerst het fundament van de leer, Efeze 2:20; op dit fundament is de Kerk gegrond, op de leer van de apostelen en profeten, op de leer van de doop, van de opstanding van de doden, en van het eeuwige oordeel, Hebreeën 6:2. Als iemand een andere leer leert, al was het een engel uit de hemel, hij is vervloekt, Galaten 1:8.

Het tweede fundament is de zaligheid. Welk fundament is dat? Dat is Jezus Christus! In Mattheüs 16:18 sprak Hij: 'Gij zijt Petrus, en op deze petra zal Ik Mijn gemeente bouwen.' In 1 Korinthe 10:4 zegt Paulus: 'De steenrots was Christus.' In Salomo's tempel stonden twee massieve pilaren: de ene werd Boaz genoemd, en de andere Jachin, 1 Koningen 7:21. Wat betekent Boaz? In hem is kracht. Wat betekent Jachin? Hij zal het versterken. In Hem, de Heere Jezus, is kracht, en Hij zal het versterken.

U zult zeggen: Waarom wordt de Heere hier voorgesteld onder het beeld van een fundament? Om de volgende redenen. Allereerst ligt een fundament diep verborgen. Hoe zouden wij ooit een Christus, een Gezalfde van God, gekend hebben? Hij is verborgen voor de wereld en niet te begrijpen. Ach Heere, hoe hadden wij ooit van een Christus geweten, als Hij ons niet geopenbaard was? En ook al wordt Hij geopenbaard, de natuurlijke mens begrijpt het niet. Hij is zelfs voor de vromen nog zó verborgen dat zij moeten uitroepen: 'O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods', Romeinen 11:33. Dat U, Heere, Uzelf tot een fundament legt, is een wetenschap die voor mij te hoog en te wonderbaar is, Psalm 139:6.

Waarom wordt Hij nog meer een fundament genoemd? Omdat het fundament het meest noodzakelijke is van het gebouw. Men kan bijna alles missen, behalve het fundament. In Johannes 14:6 staat: 'Niemand komt tot de Vader, dan door Mij', en in Johannes 15:5 luidt het: 'Want zonder Mij kunt gij niets doen.' Of het nu sterken of zwakken betreft, zonder dat fundament kunnen zij niets doen.

Een derde reden is dat men in zijn leven niet veel fundamenten legt; u zult er in uw leven geen twee zien leggen. Zo is het hier ook. Jezus is het enige fundament van de zaligheid; Hij alleen, en niemand anders. 'En de zaligheid is in geen ander; want er is ook onder de hemel geen andere Naam, die onder de mensen gegeven is, door welke wij moeten zalig worden', Handelingen 4:12. Hij is het alleen, door Wie de zondaar zalig wordt, en er is geen tweede.

Jezus Christus is ook hierom een fundament, omdat het fundament met al de stenen verbonden is. Zo is het ook hier; het is de meest nauwe vereniging, zoals die er is tussen een man en zijn vrouw, tussen de ledematen met het hoofd, de ranken met de wijnstok, een ent met de stam, en een fundament met het gebouw. Daarom spreekt Paulus ook over het in Christus zijn, zoals in 2 Korinthe 5:17. Elk steentje kan zeggen: Ik sta in verbinding met het fundament, ik heb gemeenschap aan Zijn lijden, Zijn voorbede, en Zijn gaven van de Geest. 'Alles is uwe', zegt Paulus tegen de gelovigen in 1 Korinthe 3:21.

Het fundament verenigt de stenen ook met elkaar. Door Wiens wil zijn Gods kinderen allen één van hart en één van ziel? Is het niet om Christus' wil? Zij zijn één lichaam en één Geest en zij hebben één Heere, één geloof, één doop, één God en Vader van allen, Efeze 4:4-6.

Er is ook hierom sprake van een fundament, omdat dit al de stenen ondersteunt. Zo is het hier ook ten opzichte van elke gelovige. De Heere Jezus draagt hen! Ik heb niemand anders om op te rusten; ik steun alleen op Hem, zeggen zij. Hij draagt hen zo allemaal. 'Hij zal de lammeren in Zijn armen vergaderen, en in Zijn schoot dragen', Jesaja 40:11. Hij, Die alle dingen draagt door het woord van Zijn kracht, Hebreeën 1:3.

Nogmaals, waarom wordt Christus een fundament genoemd? Omdat al de stenen die het gebouw bevat, allemaal evenveel te maken hebben met het fundament. Zo is het hier ook. De zwakken, zij die in duisternis zijn gezeten, de bestredenen, de gekrookte rieten, zij hebben allen evenveel deel aan de Heere als de sterken. Hij is ook hún Koper, Die voor hen de losprijs heeft betaald; ieder van hen heeft evenveel deel aan Hem tot zaligheid.

Ten slotte dient een fundament tot versterking en volmaking van het gebouw. Zo is het hier ook. Zonder Hem zijn wij niets, maar wie Hem heeft, die zullen de poorten van de hel niet overweldigen, Mattheüs 16:18.

Daar hebt u het fundament! En dat is gelegd. Is het door Zerubbabel, of Jozua, of Nehemia gelegd? Ach nee. Door Wie dan wel?

Allereerst door God de Vader in de eeuwigheid, in Zijn besluit dat de Zoon een fundament zou wezen. 'Hij zal de tempel des HEEREN bouwen', Zacharia 6:12. Hij is de Grondsteen, zegt God, Die Ik leg in Sion, 'een beproefde steen, een kostbare hoeksteen, die wel vast grondvest is', Jesaja 28:16; bij Mij uitverkoren en dierbaar, 1 Petrus 2:4.

Dat fundament is niet alleen gelegd door God in de eeuwige vrederaad, maar de Heere Jezus heeft Zichzelf gelegd, toen Hij zei: Vader, zie, hier ben Ik, Uw wil doe Ik gaarne. Ik heb verzoening voor hen gevonden, laat hen in het verderf niet neerdalen, Job 33:24. Toen is Hij met Zijn hart Borg geworden, Jeremia 30:21. Hij heeft Zich als fundament gelegd door Zijn komst in de wereld, door Zijn dood, door de heerlijke bediening van de genademiddelen, als er wordt geprekeerd dat er niemand anders is dan Christus.

De Geest legt dat fundament, de Christus, ook in de Bijbel. In alle eeuwigheid zult u daar geen ander fundament vinden. Ja, in het hart van al de vromen is Hij gelegd! U zult niet één vrome vinden, bij wie Hij niet in het hart ligt. Zij moeten allen naar Jezus; anders zullen zij niet terechtkomen.

Hij is ten slotte als fundament gelegd, toen zij begonnen te zeggen: En ik, waarmee zal ik bestaan voor God? Ik heb niets; mijn burgerlijkheid, mijn afkomst en eer, mijn gang ten avondmaal, dat alles is mijn fundament niet.

2.

Ziet u het wel? Het fundament is gelegd. En het fundament is Christus. Daar hebt u nu het gelegde fundament. Wat zegt Paulus er nu van? 'Niemand kan een ander fundament leggen, dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Christus Jezus.' Hij wil zeggen: Kent u een ander? Weet u een ander? Niemand kan een ander fundament leggen. Wat betekent dat?

God de Vader, de Zoon en de Geest kunnen het niet; vrome predikanten of vrome mensen ook niet, evenmin als de duivel of valse predikanten.

De Vader is immers de Onveranderlijke; Hij kan niet en wil niet en zal ook niet een ander fundament leggen. Dat heb Ik gelegd, zegt Hij, en het zal blijven. 'Mijn raad zal bestaan', Jesaja 46:10. Dit werk van God zal door Zijn hand gelukkig voortgaan, Jesaja 53:10. Ik, de Vader, zal met niemand anders tevreden zijn.

De Zoon zegt: Ik heb gezegd: Wend u naar Mij toe, en word behouden; in Mij zijn gerechtigheden en sterkte; Ik ben Uw Heiland, er is geen ander, Ik ken er geen, Jesaja 45:21-22, 24. Ik ben de Hoeksteen van het gebouw, Die de bouwlieden verworpen hebben, maar Die geworden is tot een hoofd des hoeks; van de HEERE is dit geschied, Psalm 118:22-23.

Ook de Geest kan geen ander fundament leggen. Hij heeft de Christus in de Bijbel neergelegd, en dat Woord is als zilver, gelouterd in een aarden smeltkroes, gezuiverd zevenmaal, Psalm 12:7. Ik zal geen andere Bijbel gereedmaken, zegt de Geest, en geen andere openbaring meer geven, waarin zou staan dat er zaligheid is voor een zondaar buiten Christus.

Vrome predikanten zullen ook geen ander fundament leggen. Paulus getuigt voor de hele gemeente: 'Ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u, dan Jezus Christus, en Die gekruisigd', 1 Korinthe 2:2. Ik moet Hem kennen, zegt Paulus, en daarom prijs ik Hem ook u aan. Ik wil in Hem gevonden worden, en u moet ook in Hem gevonden worden, Filippenzen 3:9-10. Niet één gelovig, vroom mens zal anders spreken, al kwam hij uit het oosten of het westen, uit Holland of uit Zeeland. Kom waar u wilt in de kerk, het is allemaal hetzelfde fundament. Al de vromen spreken één taal. Wij hebben maar één Heere, zeggen zij, Efeze 4:5. Tot wie zouden wij heengaan? Gij alleen hebt de woorden van het eeuwige leven, Johannes 6:68.

De duivel kan ook geen ander fundament leggen. Laat hij woelen en razen tegen de Kerk, laat hij hen vervolgen en de godvrezende mensen bestrijden; laat hij hen ziften, schudden, tegen de grond slaan... zij weten beter. Ook al zegt hij: Bid mij aan, ik zal u al het gemakkelijke van de wereld geven, eer en aanzien, dien mij! – zij weten wel beter, zodat de duivel ook geen ander fundament kan leggen.

De valse apostelen, die scheurzieke lieden, die zo schreeuwden: Met ons moet u het houden! – wel, die moeten zélf hun ambt verliezen, zij moeten uitgeworpen worden. Ja, al was het een engel uit de hemel, die een ander evangelie predikte, hij is vervloekt, Galaten 1:8-9.

Verzin nu maar zoveel u wilt, maar niemand heeft die namen, die ambten, die kwaliteiten dan alleen Jezus Christus!

3.

Ten slotte letten we erop wat Paulus met deze woorden bedoelde te zeggen. Zij mogen nog zo schreeuwen, zegt hij, maar waar brengt u het volk naar toe, naar uzelf of naar Christus? Wat schreeuwt u toch: Ik ben van Paulus, en ik van Apollos, en ik van Cefas? Bent u in Paulus' naam gedoopt? Is Cefas voor u gekruist? Is Apollos voor u gestorven? Ik wijs u naar niemand anders toe dan naar Christus. Dat zal de toets zijn voor hen allen: of zij met hun hele hart ertoe gedrongen worden om u naar Christus te brengen. Mensen, wil de apostel zeggen, ik wil hebben dat u zegt: Ik ben van Christus! Ik wil niet dat u zegt: Ik ben van Paulus. Ik wil dat u zegt: Maar ik zoek in Jezus mijn zaligheid, en niet in de dienst of de gaven van Paulus.

Ziet u wel, geliefden, hoe krachtig het Woord is? Het gaat tot in het binnenste van de ziel, en het wordt een oordeler van de gedachten en van de overleggingen van het hart, Hebreeën 4:12. U wilt dikwijls door niemand geoordeeld worden, maar daar komt het Woord en dat zegt: U leeft niet zoals het Woord van u eist! En uw gedachten zeggen: Het is waar, ik ben schuldig. Zo druist het Woord tot in de binnenste kamer van het hart, en daar oordeelt het over u.

Toepassing

Nu hebben wij nog een woord tot slot. Wat is Hij een heerlijke Jezus! Wat zien onze ogen de Koning in Zijn schoonheid! Hij heeft Zijns gelijke niet; er zijn er niet twee zoals Hij; er zal ook geen derde komen. Wat is Hij heerlijk! Al wat heerlijk is in het Woord en in de wereld, daar wordt Hij door afgebeeld. Dan eens wordt Hij een fontein genoemd, dan weer een wijnstok, dan het hoofd van het gehele lichaam, en dan een fundament. Hij is verheven boven allen – in ouderdom, in Zijn natuur en wezen, in standvastigheid, in onwrikbaarheid, in Zijn overal tegenwoordig zijn. Hij is wonderbaar in grootheid. De mensen schreeuwden eens: 'Groot is de Diana der Efeziërs!' (Handelingen 19:28). Maar groot is de Heere Jezus! Alle gebouwen, alle fundamenten zijn op Hem gebroken, van heel de wereld, en zullen op Hem gebroken worden. Hemel en aarde zullen vergaan, maar Gij zult staande blijven, Gij zijt De-zelfde, Psalm 102:27-28. Dat fundament van de strijdende Kerk zal niet weggenomen worden, totdat zij in de heerlijkheid zal zijn.

Wat is de Kerk een heerlijke zaak! Zeer heerlijke dingen worden in u en van u gesproken, o stad Gods! (Psalm 87:3). Onbegrijpelijke dingen, allerlei woorden van raad en wetenschap. Wat een heerlijk gebouw is de Kerk! Wat een fundamenten heeft zij! De verkiezing, Christus' bloed, de onveranderlijke genade van God, het eeuwige verbond, de krachtige en almachtige bewaring door God. Lieve Heere, wat een gebouw is dat! Het is een stad die fundamenten heeft, 'welker Kunstenaar en Bouwmeester God is', Hebreeën 11:10.

Iemand zal zeggen: Ben ik in die ware Kerk? Luister! Waar Noach was, daar was de ark; waar de hogepriester was, het heiligdom; waar Christus tot een fundament gelegd wordt, daar is de Kerk! Waar Christus zo gelegd wordt, daar is het zeker en veilig; daar is de ware Kerk.

Kinderen van God, wat staat u vast! Salomo zegt: 'De rechtvaardige is een eeuwige grondvest', Spreuken 10:25. Kent u de manier van bouwen op deze rotssteen? Zegt u: U bent 'de Rotssteen mijns harten, en mijn Deel in eeuwigheid'? (Psalm 73:26). Zegt u: Het mag gaan zo het wil, maar op U wil ik zien. Zelfs in het donker, als ik geen licht heb, wil ik nóg betrouwen op de Naam van de HEERE en steunen op God? (Jesaja 50:10). Dan zal het u wélgaan, en

niets zal ons dan 'kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onze Heere', Romeinen 8:39.

Nog eens, hoe lief moest de kerk u wezen! Waar de bediening van Christus is, daar is de kerk. Als de kerk voor u een bron van verdriet is, dan gaat u naar de hel. Is de kerk in de week en op zondag een huis van verdriet voor u, dan loopt u naar de hel. Maar is het voor u een huis van liefelijkheid, dan gaat u naar de hemel. Als u in de week thuis bent terwijl u naar de kerk kunt gaan, en u doet het niet met de opmerking: Wat zou ik er doen? – dan gaat u beslist naar de hel. Maar wordt ze voor u een liefelijke woning om het fundament dat er gelegd wordt, omdat Christus er gepredikt wordt, en wilt u Hem graag hebben – wat is hij gezegend, die zo naar de kerk gaat!

Toets nu uw hart eens! U zou ten Avondmaal gaan, en u denkt wellicht: Ik zal nu ten Avondmaal gaan. Maar toets uzelf of u geen ánder fundament hebt, of het Christus alléén is!

Zondaar, als u dit fundament nog mist, ga dan toch niet zo onverschrokken aan het Avondmaal. Arm schepsel, zegt de Heere, Ik bied Mijzelf u nog aan om het fundament van uw zaligheid te zijn. Mag het zo zijn, laat Ik het zijn. Wie kan het volhouden, als de Heere zo liefelijk spreekt tegen opstandelingen? Ik verzoek u, Ik bid u, zegt de Heere, u zult het zich in eeuwigheid niet beklagen. Weet u een beter fundament? Weet u een ander? Hij spreekt zo liefelijk tot zondaren.

Waarom?

Wel, Ik wil u ook op dat fundament hebben, zo zegt Hij. Welke deugden u ook hebt, het is te weinig om op te bouwen. U bent soms eens overtuigd, maar het gaat weer over. U bouwt daarop, u zegt: Ik heb eens geschreid, ik heb eens kunnen bidden. Maar hoe velen zijn er die wel eens ontroerd worden, maar het werk zet niet dóór! Zondaar, ik moedig u aan, zegt de Heere, opdat u het niet zou opgeven. Ik ben machtig om u evenals uw naaste in het hart te grijpen. Ik nodig u! Bent u dan niet verloren? Al bent u arm of rijk, Ik kan het ook voor ú doen. Al bent u een dienstknecht of een vrije, Ik zal u daarom niet verstoten; u zult om die reden voor Mij geen verستoteling zijn. Mag Ik uw fundament waarop u bouwt, dan niet zijn? Als u toestemt, Ik zal buiten en boven en tegen uw verdiensten in met u handelen.

Zegt u ja, dan zult u alles aan Mij hebben wat u moet hebben. Ik zal het u alles geven wat u tot uw zaligheid nodig hebt. Mag Ik wel in u werken, wilt u Mij wel toelaten?

Kunt u daar tegen, zondaar, tegen dat liefelijke en aanlokkelijke spreken? Wat een harde duivel moet er in ons hart zitten! Wat een harde natuur hebben wij toch! Wat een verkeerde duivel zit er in ons hart! Wat voor rebellen zijn wij! Kunt u niet besluiten? Hoor Hem spreken tot u, niemand is Hem gelijk. Hij zegt: Ik wil uw zonden vergeven, Ik kan u volkomen zalig maken, Mijn Geest kan uit deze stenen Abraham kinderen verwekken. O, Hij kan u tot levende stenen maken!

Dat was een woord voor de zondaren. Wie het gehoord heeft, toets en beproef u! U kunt het doen en u moet het doen. Toets u vóórdát u aan het Avondmaal komt. Legt u nu een ander fundament of niet? Weet u wie géén ander fundament legt?

Dat is iemand, die zegt: Die tekst eet ik op, die smaakt mij zo. O God, ik kan er mij zo mee verenigen. Er zijn geen teksten waar ik méér mee bezig ben dan met deze, en ook met Handelingen 4:12: 'En de zaligheid is in geen ander; want er is ook onder de hemel geen andere Naam, die onder de mensen gegeven is, door welke wij moeten zalig worden.' Er is niemand met wie ik mij zo verenigd weet; de Heere Jezus is het merg en de geest in heel het werk van de genade.

Zo iemand zegt: O, ik verfoei alle andere fundamenten, ik zie nooit meer naar een ander om. Sinds ik dat fundament gezien heb, is mijn oog voorgoed op U gevestigd, Heere Jezus! Waarom? Wel, niemand kan een ander fundament leggen dan hetgeen gelegd is, hetwelk is Jezus Christus. Op U wil ik bouwen, Heere Jezus. Dan valt goud en zilver weg.

Dit fundament kies ik, zegt zo iemand, dit alleen en helemaal. Ik doe dat gul van hart, gewillig, met graagte en met veel vreugde. 'Wie heb Ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde! Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen mijns harten, en mijn Deel in eeuwigheid', Psalm 73:25-26.

In het Avondmaal, in het sterven en in het oordeel wil ik God nergens anders op wijzen dan op de Heere Jezus Christus. Niet op mijn tranen, gestalten of kentekenen. Daarmee kan ik niet bestaan voor God in het gericht. Heere, in het Avondmaal wil ik niet op mijn deugden, maar op het Lam Gods wijzen, en ik vraag u of ik daarin vrede en barmhartigheid mag vinden. Ach, ik zie zo graag dat anderen dat fundament ook leggen. Zij zeggen tot iemand die maar niet vordert: Welk fundament legt u? Is het niet Jezus Christus?

O, mocht u toch weten wat tot uw vrede diende! Wat buigt u zich zo neer? Hoop op God! O, dat u Jezus Christus toch kende! Verkondig gaarne Zijn dood. Hij kan Zijn volk niet vergeten, nog veel minder dan een vrouw haar zuigeling. Zeg maar: Heere, eerder vergeet mijn rechterhand zichzelf dan dat Ik u vergeet; laat mijn arm van haar gewricht vallen en mijn schouder van het schouderblad, als ik U vergeet. Is Zijn liefde voor u niet een bundeltje mirre, dat tussen uw borsten vernacht? (Hooglied 1:13).

Nogmaals, zeg dan maar: Op U vertrouwend ga ik ten Avondmaal, op U leef en sterf ik. Ik verlaat mij op Uw voorbede en losprijs. U aanbid ik, U erken ik, in U geloof ik, uit Uw hand alléén verwacht ik alle heil en zaligheid.

Zo besluit ik met de bede van Daniël: 'O Heere, hoor! o Heere, vergeef! o Heere, merk op en doe het, vertraag het niet! Om Uws Zelfs wil, o mijn God!'; en: 'om des Heeren wil', Daniël 9:19 en 17.

AMEN